

16.1.2023

Metsähallitus

kirjaamo@metsa.fi

PL 94

01301 Vantaa

Viite: Nuuksion kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma

Asianhallintanumero: MH 8805/2022

Suomen Latu ry:n lausunto Nuuksion kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmasta

Suomen Latu kiittää mahdollisuudesta lausua Nuuksion kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmasta. Suomen Latu on ulkoilualan järjestö, jossa on 184 jäsenyhdistystä ja yli 90 000 jäsentä. Ulkoilun hyvinvointivaikutukset ovat hyvin laaja-alaiset ja uuden strategiamme visiona onkin, että kaikki löytävät mielekkään tavan ulkoilla ja nauttia luonnosta.

Suomalaiset ulkoilevat ja nauttivat luonnosta erittäin suurin joukoin: Luonnonvarakeskuksen (Luke) vuonna 2022 julkaistun ulkoilututkimuksen (LVVI3) mukaan suomalaisesta aikuisväestöstä (15–80-vuotiaista) 96 prosenttia harrastaa ulkoilua. Ulkoilua harrastetaan keskimäärin 3,5 kertaa viikossa tarkoittaen jopa 740 miljoonaa virkistyskertaa vuodessa. Kun tämä harrastuskertojen määrä laajennetaan koko Suomen väestöön, puhutaan jopa miljardista ulkoilukerrasta vuosittain.

Suomi on viime vuoden syksyllä julkaistun uusimman EU:n liikuntabarometrin mukaan EU-maiden ulkoilevin ja samalla myös liikkuvin kansa. Ulkoilulle kysyntää riittää, mihin tulee vastata laadukkailla ja saavutettavilla ulkoilualueilla ja ulkoilun olosuhteilla. Tämä koskee myös Nuuksion kansallispuistoa.

Haluammekin kiittää, että ulkoilua ja luonnon virkistyskäyttöä edistetään nyt lausunnoilla olevassa Nuuksion kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmassa. Tämä on tärkeää ulkoilun ollessa suuressa suosiossa, kuten lausuntomme aluksi tuomme esille. Lisäksi ulkoilun suosiosta tuotakoon esille Nuuksionkin kansallispuistossa paljon tehtävä päiväretkeily, jota LVVI3-tutkimukseen mukaan harrastaa 37 prosenttia suomalaisesta aikuisväestöstä. Nuuksioon rakennetaan esimerkiksi uusia kävelyreittejä, tuli- ja leiripaikkoja ja pyöräiteitä¹, kehitetään asiakaslähtöisesti reittejä, palveluinfraa ja opastusviestintää, sekä edistetään esteettömiä ja yhdenvertaisia palveluja. Myös suunnitelmat aloittelevien

---

¹ On hyvä, että lausunnoilla olevassa hoito- ja käyttösuunnitelmassa on huomioitu eri taitotasoisille sopivat pyöräreitit: "Kansallispuistossa on riittävän houkutteleva ja eri taitotasoisille sopiva pyöräreitistö myös maastopyöräilyyn. (s. 70)". LVVI3-tutkimuksen mukaan 12 prosenttia aikuisväestöstä harrastaa maastopyöräilyä.

16.1.2023

retkeilijöiden huomioinnista on hyvä asia. Tärkeintä on, että nämä suunnitelmat tulevat todeksi, eivätkä jää pelkiksi suunnitelmiksi.

Jotta suunnitelmat ulkoilun ja sen olosuhteiden edistämiseksi voivat toteutua, tulee taloudellisten resurssien olla riittävät. Näin ei ole ollut, mikä todetaan lausunnoilla olevan hoito- ja käyttösuunnitelman sivulla 10: "Resurssit eivät ole kasvaneet samassa suhteessa kansallispuiston kasvaneeseen pinta-alaan (n. 3681 ha vuonna 2002) ja käyntimäärään verrattuna." Vuodesta 2002 Nuuksion kansallispuiston pinta-ala on kasvanut lähes 2000 hehtaarilla ollen nykyään 5518 hehtaaria. Myös Nuuksion kansallispuiston käyntimäärät ovat tuplaantuneet vuosien 2008-2021 välillä, kuten lausunnoilla olevan hoito- ja käyttösuunnitelman sivulla 20 todetaan.

Huoli riittämättömistä taloudellisista resursseista vain kasvaa, kun huomioidaan suunnitelmat Nuuksion kansallispuiston laajentumisesta Helsingin kaupungin omistamille Luukin, Vaakkoin, Salmen, Karjakaivon ja Pirttimäen virkistysalueille. Mainittakoon, että Suomen Latu on ottanut asiasta kantaa viime vuoden marraskuussa:

<https://www.suomenlatu.fi/uutiset/kaikki-uutiset/ulkoile/suomen-latu-monipuolisen-ulkoilun-mahdollisuudet-on-turvattava-kun-helsingin-kaupungin-virkistysalueista-suunnitellaan-kansallispuiston-osaa.html>

Kaiken kaikkiaan on ensiarvoisen tärkeää, että taloudelliset resurssit seuraavat kansallispuistojen kasvavaa määrää ja olemassa olevien kansallispuistojen pinta-alan laajentumista. Vain niin pystymme kansallispuistojen osalta vastaamaan kasvavaan ulkoilun ja luonnon virkistyskäytön määrään kysyntää vastaavalla tavalla.

Seuraava huomiomme koskee hiihdon puuttumista kokonaan lausunnoilla olevasta hoito- ja käyttösuunnitelmasta. Hiihto kuuluu edelleen Nuuksioon ja sen tulee näkyä hoito- ja käyttösuunnitelmassa. Hiihto liikuttaa suuria ihmismääriä, sen ollessa suosituin ulkoilulaji talvisin: LVVI3-tutkimuksen mukaan hiihtoa harrastaa 30 prosenttia suomalaisesta aikuisväestöstä.

Nykyisessä voimassa olevassa Nuuksion kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmassa hiihto mainitaan useissa kohdin. Kuten hiihto yhtenä suositeltavana ja sallittavana jokamiehenoikeuksilla tehtävänä toimintana². Tai maininta yhteistyössä ja talkoovoimin ylläpidetyistä laduista: "Yhteistyössä ja talkoovoimin ylläpidetyt ladut ovat mahdollisia erikseen sovittavilla reittiosuoksilla (s. 47)". Tätä samaa lausetta Suomen Latu vaatii edelleen lausunnoilla olevaan hoito- ja käyttösuunnitelmaan. Lisäksi Metsähallituksen tulee aktiivisesti etsiä erikseen sovituille reittiosuoksille latujen ylläpitäjiä.

---

² "Kävely, hiihto, luistelu, uiminen, soutelu ja melonta on suositeltavaa ja sallitaan jokamiehenoikeuden mukaisesti kaikkialla, lukuun ottamatta kansallispuistoon mahdollisesti perustettavia pienehköjä rajoitusosia... (s. 42)"

16.1.2023

Lausunnoilla olevassa hoito- ja käyttösuunnitelmassa pitäisi huomioida myös muuhun kuin hiihtoon tarkoitetut talvireitit kuin myös retkiluistelu. Talvireitit monipuolistavat väestön talviulkoilumahdollisuuksia luonnossa. Erityisesti talvireittejä kaipaavat ulkomaalaistaustaiset ulkoilijat. Talvireitit tarvitsevat ylläpitoa, siksi Metsähallituksen tulee latujen ylläpidon lailla aktiivisesti etsiä erikseen sovituille reittiosuuksille talvireittien ylläpitäjiä.

Retkiluistelun osalta Nuuksion järviylängöllä on erittäin hieno 7-lammen kierros. Kierroksen saavutettavuutta parantaisi opastettu kävelyreitti näiden lampien välillä. Se toimisi samalla talvisin muuhun kuin hiihtoon tarkoitettuna reittinä.

Frisbeegolfin harrastaminen on kovassa kasvussa: sitä harrastaa LVVI3-tutkimuksen mukaan 19 prosenttia suomalaisesta aikuisväestöstä. Tällä hetkellä frisbeegolfin kysyntä ja tarjonta eivät kohtaa. Suomen Latu kehottaa Metsähallitusta huomioimaan frisbeegolfin ja muiden samankaltaisten uusien ja kasvavien ulkoilulajien huomioimista Nuuksiossa ja kansallispuistoissa laajemminkin.

Lausunnoilla olevassa hoito- ja käyttösuunnitelmassa todetaan lakkautettavan Pöksynhaaran ja Valkealammen leirytymispaikat. Suomen Latu tuo huomiona esille, että lakkauttamisen sijaan tätä Vihdintien läheisyydessä olevaa kansallispuiston osaa kehitettäisiin kestäväen ulkoilun alueena. Suomen Latu pyytää harkitsemaan, että pitäisikö Nuuksion kansallispuiston käyttöpaineen levittämiseksi perustaa sisääntuloportti ja reittisuunnitelma hyvin saavutettavalle Vihdintien läheiselle kansallispuiston alueelle.

Lausunnoilla olevan hoito- ja käyttösuunnitelman sivulla 78 todetaan näin "Kilpailukeskukset suurissa tapahtumissa tulee sijoittaa kansallispuiston ulkopuolelle ja tapahtuma-alueissa hyödyntää myös kansallispuistoon rajautuvia ulkoilualueita siten, että pääpaino voi kansallispuiston sijaan olla niillä." Tästä herää kysymys siitä, kuinka kyseisen linjauksen mukaan suurempia tapahtumia järjestettäisiin, jos Helsingin kaupungin omistamat ulkoilualueet liitettäisiin osaksi Nuuksion kansallispuistoa. Suomen Latu toteaa olevan tärkeää, että kansallispuistoissa mahdollistetaan suurempienkin tapahtumien järjestäminen, toki luontoa kunnioittaen.

Viimeisenä huomiona nostamme esille lapsiperheiden ulkoilun. Se on nostettu hienolla tavalla lausunnolla olevassa hoito- ja käyttösuunnitelmassa esille, jossa todetaan, että "Aloitetaan yhteistyö jonkin laajasti lapsiperheitä tavoittavan tahon kanssa (esim. alueen neuvolat, MLL) ja suunnitellaan yhteinen viestintäkampanja. (s. 115)"

Tuomme huomiona esille, että Suomen Ladulla on vahvaa osaamista lapsiperheiden ulkoilusta. Järjestömme perheiden ulkoilutoiminnan lisäksi koordinoimme valtakunnallista OKM:n rahoittamaa Liikkuva perhe -osakokonaisuutta. Tarjoamme mielellämme käyttöön osaamistamme lapsiperheiden ulkoilusta.

Olemme myös muutoin käytettävissä työssä ulkoilun ja luonnon virkistyskäytön edistämiseksi Nuuksion kansallispuistossa.